

เรื่องแจ้งเพื่อทราบ : งานโรคติดต่อที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน ประจำปีงบประมาณ 2560

1. การขยายพื้นที่ให้บริการวัคซีน HPV แก่เด็กนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ในปี 2560 กระทรวงสาธารณสุขมีแผนขยายพื้นที่การให้บริการวัคซีน HPV แก่เด็กนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นอกเหนือจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยา **คาดว่าจะสามารถเริ่มดำเนินการได้ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560** เป็นต้นไป ทั้งนี้ กองโรคป้องกันด้วยวัคซีนจะได้แจ้งรายชื่อจังหวัดที่ได้รับการสนับสนุนวัคซีน และได้ประชุมชี้แจงแนวทางการให้บริการวัคซีนนี้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในระดับเขตและจังหวัดต่อไป

2. การให้วัคซีนเก็บตกในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ในปี 2560 คณะอนุกรรมการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคมมีมติ **ให้วัคซีน BCG, HB, dT, OPV, IPV, MR และ LAJE เพื่อเก็บตกในนักเรียนชั้น ป.1 ที่ได้รับวัคซีนไม่ครบตามกำหนดปกติ** โดยการตรวจสอบประวัติการได้รับวัคซีนของเด็กในอดีตจากผู้ปกครอง หรือจากสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการให้วัคซีน รายละเอียดตามแผนปฏิบัติงานโรคติดต่อที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน ประจำปีงบประมาณ 2560 เอกสารหมายเลข 2 ตารางที่ 2 – 6

สำหรับรหัสวัคซีนที่ใช้บันทึกการให้บริการวัคซีน HB, LAJE และ IPV ในนักเรียน ที่เพิ่มใหม่นี้ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข จะได้ประกาศแจ้งในโครงสร้างมาตรฐาน 43 เพิ่ม ในปี 2560 ต่อไป

3. โครงการกำจัดโรคหัดตามพันธะสัญญานานาชาติ

ตั้งแต่ปี 2554 กระทรวงสาธารณสุขได้จัดทำ “โครงการกำจัดโรคหัดตามพันธะสัญญานานาชาติ” มีเป้าหมายในปี 2560 คือลดอัตราป่วยด้วยโรคหัดลงเหลือไม่เกิน 4 ต่อประชากรล้านคนในทุกกลุ่มอายุ (260 ราย) ทั้งนี้ ต้องให้ความครอบคลุมของการได้รับวัคซีน MMR ในเด็กกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มอยู่ในระดับเกินกว่าร้อยละ 95 ทุกพื้นที่

กิจกรรมที่เร่งรัดนอกเหนือจากการให้กลุ่มเป้าหมายได้รับวัคซีน MMR เกินกว่า ร้อยละ 95 คือ การเก็บตัวอย่างซีรัมจากผู้ป่วยสงสัยโรคหัดทุกราย ส่งศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ เพื่อตรวจยืนยันโรคโดยไม่เสียค่าบริการ ทั้งนี้ ขอให้เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยาของโรงพยาบาลรายงานผู้ป่วยตาม “แบบสอบถามโรคเฉพาะรายผู้ป่วยโรคหัด (ME 1 form)” ในระบบฐานข้อมูลการกำจัดโรคหัด ที่ website ของสำนักระบาดวิทยา (<http://www.boe.moph.go.th/report.php?cat=70>)

4. โครงการตรวจสอบประวัติการได้รับวัคซีนในนักเรียนเมื่อรับเข้าเรียน

ตามที่กระทรวงสาธารณสุขได้ร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการจัดทำ “โครงการตรวจสอบประวัติการได้รับวัคซีนในนักเรียนเมื่อรับเข้าเรียน” โดยให้ผู้ปกครองนำประวัติการได้รับวัคซีนของเด็กที่เข้าเรียนชั้น ป.1 และชั้น ม.1 มอบให้โรงเรียน โดยขอความร่วมมือให้โรงเรียนมอบต่อให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบโรงเรียน เพื่อตรวจสอบประวัติการได้รับวัคซีนของเด็กแล้วติดตามให้วัคซีนแก่เด็ก หากเด็กไม่ได้รับวัคซีนหรือได้รับไม่ครบถ้วน

ทั้งนี้ ประวัติการได้รับวัคซีนของเด็กที่เข้าเรียนชั้น ป.1 ให้ผู้ปกครองสำเนาจากสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (สมุดสีชมพู) ส่วนประวัติการได้รับวัคซีนของเด็กที่เข้าเรียนชั้น ม.1 ให้ใช้ “บัตรรับรองการได้รับวัคซีนสำหรับนักเรียนชั้น ป.6” ที่กรมควบคุมโรคจัดสรรให้ โดยขอให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขบันทึกการได้รับวัคซีน MR ที่เด็กได้รับเมื่อชั้น ป.1 และ คีที เมื่อชั้น ป.6 มอบให้นักเรียนชั้น ป. 6 ก่อนจบปีการศึกษา และเนื่องจากในปี 2558 กระทรวงสาธารณสุขได้รณรงค์ให้วัคซีน MR เข็มที่ 2 แก่เด็กอายุ 2 ปี 6 เดือน ถึง 7 ปี ทั่วประเทศ ดังนั้น ตั้งแต่ปี 2559 หากเด็กได้รับวัคซีน MMR/MR ครบก่อนเข้าชั้น ป.1 ให้ระบุในช่องวันที่ได้รับว่า “ครบก่อนเข้า ป.1”

ในปีงบประมาณ 2560 กรมควบคุมโรคจะได้อนับสนุนบัตรรับรองการได้รับวัคซีนสำหรับนักเรียนชั้น ป. 6 ให้แก่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตามจำนวนที่ได้จัดสรรในปี 2559 อย่างไรก็ตาม หากประสงค์ขอรับการสนับสนุนเพิ่มเติมเพื่อขยายการดำเนินการให้ครอบคลุมโรงเรียนนอกสังกัด สพฐ. เช่น โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และโรงเรียนเอกชน เป็นต้น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสามารถแจ้งความประสงค์ได้ที่กลุ่มพัฒนาวัคซีนพื้นฐาน กองโรคป้องกันด้วยวัคซีน กรมควบคุมโรค หมายเลขโทรศัพท์ 02-590-3196-9

จากการสุ่มประเมินการใช้ประวัติการได้รับวัคซีน เป็นหลักฐานในการเข้าเรียนชั้น ป.1 และ ม.1 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่ได้ใช้ประวัติการได้รับวัคซีนในสมุดบันทึกสุขภาพ เป็นหลักฐานในการเข้าเรียนชั้น ป. 1 เช่นเดียวกับโรงเรียนที่ได้รับการสนับสนุนบัตรรับรองการได้รับวัคซีนสำหรับนักเรียนชั้น ป. 6 ส่วนใหญ่ยังไม่ได้ใช้บัตรดังกล่าวเป็นหลักฐานในการรับนักเรียนเข้าเรียนชั้น ม. 1

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ควรแจ้งให้สถานบริการที่มีโรงเรียนในพื้นที่รับผิดชอบ ได้ติดตามการใช้ประวัติการได้รับวัคซีนเป็นหลักฐานในการเข้าเรียน ทั้งนี้ หากมีปัญหาในการปฏิบัติงานขอให้รวบรวมประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวแจ้งสำนักงานป้องกันควบคุมโรค เพื่อการประสานต่อมายังกองโรคป้องกันด้วยวัคซีนต่อไป

5. การกำหนดรหัสวัคซีนและรหัส ICD-10-TM เพื่อบันทึกข้อมูลการให้บริการวัคซีนผ่านฐานข้อมูล 43 แฟ้ม

ตั้งแต่ปี 2559 สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ (สนย.) กระทรวงสาธารณสุข ได้ update รหัสวัคซีนและรหัส ICD-10-TM ใน website ของศูนย์มาตรฐานรหัสและข้อมูลสุขภาพแห่งชาติ (www.thcc.or.th) เลือกรหัส “รหัสวัคซีน” ขอให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดติดตามตรวจสอบสถานบริการเกี่ยวกับการปรับปรุงฐานข้อมูลรหัสวัคซีนและรหัส ICD-10-TM ให้เป็นปัจจุบัน หากสถานบริการใดยังมิได้ปรับปรุงรหัสวัคซีนให้เป็นปัจจุบัน หรือมีปัญหาในการบันทึกข้อมูลการให้บริการ หรือ มีปัญหาในการส่งออกข้อมูลการให้บริการ (export file) ไปยังส่วนกลาง ขอให้ประสานกับผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการดูแลระบบข้อมูลของจังหวัดและเครือข่าย ได้ปรับปรุงแก้ไขระบบการรายงานเพื่อให้การบันทึกข้อมูลสอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง ซึ่งจะทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับสามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการติดตาม ควบคุมกำกับ และประเมินผลความครอบคลุมการได้รับวัคซีนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

